

□ MAGYAR NÉPLAP □

FÜGGETLENSÉGI NEGYVENNYOLCZAS POLITIKAI KATHOLIKUS HETILAP.

<p>Megjelenik minden szombaton.</p> <p>Előfizetési ára: Egész évre 6 korona; félévre 3 korona. Amerikába egész évre 9 korona.</p>	<p>Szerkeszti</p> <p>BUDAY ALADAR</p> <p>Kiadja a „PÁZMÁNEUM” nyomda és irodalmi vállalat.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal:</p> <p>Budapest. VIII., Fhg. Sándor-utca 36</p> <p>A hó első számához rendes melléklet: »Páduai Szent Antal Lapja.«</p>
--	---	---

Választójog és házszabály.

Budapest, február 27.

Egy kedvelt öreg pesti orvos azzal vigasztalta telente a meghülteket, hogy a nátha mindig egy nagyobb betegségből menti meg az embert, tehát arra nem kell haragudni. Hát jó! De azért balogsuta eszü ember volna az, ki állandóan kívánja magának a náthát.

Történet-tudósok azzal vigasztalják a jó magyar népet, hogy Ausztriára szükségünk volt a messzi és a közel multban, de talán szükség van rá ma is, mert különben elnyelne minket a szláv áradat, a hogyan elnyeléssel fenyegetett akkoriban a török, később a muszka, utóbb a nagynémet törekvés. Hát jó. Legyen igaz, ha ugyan igaz. De miképp a sok-sok nátha is sirba viheti a testet, ugy a sok-sok osztrák kapocs is züllésbe kergetheti a magyart és akkor, mikor temetni viszik a felebarátomat, nem nagy kérdés, mi döntötte sirjába, ekép a magyar nép utolsó éveiben is majdnem mindegy lesz, török, orosz, szláv, német — vagy osztrák malom örölte-e porrá a csontjait? Azért hibbant eszü embernek kell tartani minden magyart, ki a közös államtartásért rajong, ki az osztrák kapesot állandónak akarja, ki a függetlenséget és önállóságot halasztani, odázni vagy elhárítani törekszik.

Mert ez a mai közösség

nem egészséges állapot. Bármelyik irányban akarjon fejlődni a mi nemzeti létünk, kerékkötőnek mindenben ott találjuk Ausztria mohó falni-vágyását, az osztrákok hóditási törekvését rovásunkra.

Most, hogy küszöbön az általános választói jog, vagy legalább is a választói jognak

nagymérvű kiterjesztése, szintén látható az osztrák ármány macskakörme, a mint felénk nyul kiés kaparintani akar.

Tagadás nem használ itt semmit, meg kell vallanunk, hogy bárha egyrésről régi, nemzeti, függetlenségi kívánság volt a választói jog reformja, abban a kényszerű formában,

II. Mánuel portugál király.

melylyel most kell azt megcsinálni, igazi osztrák kívánság az és inkább császári mint királyi óhaj. Mikor legutóbb már-már éles összeütközésbe jutott a nemzeti akarat a korona akaratával, akkor az abszolutisztikus, törvénytelen kormány dobta elénk a keztyűt: kell általános választói jog, vagy nem kell? A mindig nemesen liberális magyar nemzet nem mondhatta rá, hogy nem kívánja, mert hisz régi programja nemzeti törekvéseinknek, hogy ki terhét viseli a állami életnek, az a modern parlamenti jogok elemi részében, a képviselőt választó szavazati jogból is részesüljön.

Mikor aztán jobb belátás nyert helyet a zsarnoki önkény nyomában, akkor a paktum lényeges alkotó pontja volt: a nemzeti kormány csinálja meg azt a választói reformot, melyet a darabont korszak (ijesztésnek-e? vesztege ésnek-e?) felkínált. És akármennyi okunk volna, hogy a reformot talán még érni hagyjuk, kötött a kezünk, lábunk, meg kell azt csinálni most és mindjárt.

Nos, megcsináljuk. Hogy a közben óvatosságot és körültekintést gyakorolunk, az természetes, — de szörnyen viszatetszik Ausztriának. Mert mit vár a szövetséges birodalom a mi általános választói jogunktól? Semmi mást, mint Magyarország felbomlását!

Szerintük, ez az új választói törvény meg fogja oldani a nemzetiségeket — ugyancsak laza bilincsek voltak rajtuk eddig is? — és fel fogja szabadítani a romboló elemeket, kik összefogva megfosztják a magyarságot azon többségtől, melyet eddig birt a magyar államban. Az osztrákok biztosra veszik, hogy megtörik a magyarok uralma a maguk országában, ha általános lesz a választói jog. De nemcsak a nemzetiségi és szocialista képviselők mód

feletti megszorodása lebeg itt szemük előtt, kik azután leintenek a magyar többséget, képtelenné tennék és elkedvetlenítik a magyar többséget, hanem számítanak magának a magyar fajnak régi hibájára: a helyi és faji torzsalkodásra. Már most kürtölik, hogy az általános választói jog nyomában megint külön országgá szakad ki nemzeti testünkből Erdély, azután a temesi bánóság, azután sorra a többi rész és Magyarország megszűnik létezni mint nemzeti állam, lesz helyében valami pár korona tartomány... egészen olyan laza alkotmánnyal, mint ma az osztrák örökös tartományok.

Miután pedig Ausztria soha sem marad meg vágyai dolgában a pusztá áhitkozás és szeretnémezés álláspontján, hanem mindenkor pénzelni és sarkalni kész a neki tetsző törekvéseket: legyünk az új törvény megalkotásánál még a lehetőségén túl is óvatosabbak és körültekintőbbek.

Beavatott körökből tudjuk, hogy a nemzeti kormánynak soha annyi ellensége nem volt Bécsben, mint a mióta a választói jogot megelőző házszabály-szigorítás a parlament elé került. És ha ennyi cselvétel, gáncs és fondorlat, mint a mennyi most történik a magyar kormány ellen Bécsben, meg nem buktatja a koalíciós kormányt, akkor igazán elmondjuk, hogy vannak még csodák a politikai életben!

De e tényből mi más tanulságot vonhatna le a magyar kormány, minthogy a házszabályokat igazán át kell alakítani olyan irányban, a hogy

kezdtek és szánták? Hiszen, a mi az ellenségemnek nem tetszik, az biztosan használ nekem!

Ha kit szerencsétlensége e napokban sujt azzal, hogy bécsi emberrel (hangadó, politikus, benfentes emberrel) kell beszélnie, vagy bécsi lapokat kell olvasni, álmélkodik azon a tajtékzó dühön, melylyel ezek az urak és tollak a nemzeti kormányt támadják. Elkábulnak és őrjöngenek attól a gondolattól, hogy a választói reformból a magyar nemzet számára új erőforrások válhatnak, ha Kossuthéknak, Apponyiéknak sikerül azt megcsinálni úgy, hogy a magyar nemzet vezérszerepe a maga országában meg ne csorbuljon. Félnék is e két névtől, azaz hogy az általuk kifejezett függetlenségi párttól és attól tartanak, hogy ha a függetlenségi többség sokáig kormányon marad, — pár év alatt valamennyi nemzeti követeléseinket elérjük — »megadja nekik a császár« mondják ők és ilyenkor nem szégyenlik az öreg uralkodót gyengeséggel és korlátolt akarat erővel megvádolni. Mintha azt mondanák, hogy a magyar nemzet igazságát csak botorságból és gyöngeségből lehetséges respektálni!

Nagy egyetértés van az osztrákban, mikor a magyart gyűlöli. Hát mi miért nem vagyunk legalább abban az egyben egyek, hogy vissza gyűljük őket? Miért, hogy a mi sorainkból mindig csak olyan támadás akad, mely a magyarba akar harapni? Bizony, abban több az osztrákok szerencséje, hogy ott benső tusák azonnal elnémulnak, mihelyt a külső ellenfélre, (már mint reánk magyarokra) kell függeszteni a szemet. Mi pedig akkor szoktuk legszivósabban hánytorgatni a belső kis bajokat, mikor nemzeti vezéreink kifelé volnának elfoglalva!

Köszvényes

csúszos bajok, szúrás, szaggatás, izületi fájdalmak nem kóznak már bennünket, a mióta a biztos hatású Feller-féle Eiszalfluidot használjuk. Próbálat 5 K. mentve. Rendeljünk Feller V. Jenőnél, Stubica, Centrale 18. sz. (Zágráb m.)

Ida

Frázisok, előítéletek.

Irta Sziklay Károly.

„Törvény elé állítanám mind azt a szülőt, ki olyan iskolába küldi gyermekét, hol vallást nem tanítanak!”

Ezt pedig mondotta az ismeretes szabadgondolkodó francia költő, Hugó Viiktor († 1885.), ki valószínűleg emlékezett a nagy Napoleon mondására is: „Vallástalan népet csak ágyuk segítségével lehet kormányozni!” — A mi zsidó, vörös és radikális új megváltóink azonban fennen harsogtatják jelszavukat: Nem kell hittan az iskolákban, nem kell oda a pap! A kik közülök szavaikat jobban válogatják, azok így szólnak: Szabad iskola kell nekünk, mely nem nyög a klerikalizmus igája alatt, hanem kulturát terjeszt a nép javára!

Időszerű, ezen felkapott és továbbadott jelszavakat, frázisokat közelebbről vizsgálni; a műveletlen ember tébbnyire csak ezeket használja ütköztetésnek, a félművelt ember kedveli őket, mert ruganyosak és jobbra sulyosbíthatók, balra enyhíthetők, ahogy a szorongattatás parancsolja. De művelt ember minden frázisnak magját keresi. Sokan vannak, kik a katolikusokat támadják, tarka tömeg az, de még nincsenek annyian, hogy félni kellene tőlük; számbeli erejük se, értelmi tartalmuk se mérhető össze a mieinkkel. Félni való csak annyi, hogy ha minden téren a közöny fogja jellemezni a katolikusokat, tehát az iskolai kérdésben is, akkor sok ember válik ingadozóvá. Fogy tehát a táborunk és erősödik az ellenfél. Már pedig minden egyért kár, kit elvesztünk, mert nemcsak ebben a kérdésben vannak ellenünk a zsidó, vörös és radikális elemek, hanem minden másban is, mire az egyház kezdettől súlyt helyezett. Szervezkednünk kell tehát; népszövetségek, körök, pártok arra való, hogy az elkövetkezendő nagy ütköztetésre a katolikusokat egy táborba tömörítsék.

Egy-két országban futó, untig csépelet jelszót, vegyünk itt ma bonczkés alá, nehogy a mások előítélete ránk is átragadjon, (ha ugyan ez lehetséges?)

Klerikalizmus. Kulturellenesség.

Hogy áll az iskola terén a klerikalizmus, az iskola-ellenesség, a szabadság, a reakció, a műveltség elnyomtatása? Műveletlen népvézérek től eredő üres, szájalmas ütőszavak ezek gondtalanok számára; tervszerűen kitalált ijesztések, mik által előítéletbe lehet kergetni a nyugodt elméjű (mondjuk: lassubb észjárású) embereket. A katolikus egyház lenne ellensége az iskolának? Mikor hol nyilvánult ilyen érzelve? Inkább anyja ez egyház a népiskolának, míg ellenben a római birodalom csak gazdagok számára ismert tanítókat (no ugyan! nyirott fejű rabszolgákkal felügyeltettek a gyermekekre, ezeket hívták pedagógusoknak, kik nem is annyira tanítók, mint ápolók voltak a gyermek mellett és kiknek volt is tünni valójuk, hisz abból a korból maradt ránk az a közmondás, hogy kire az istenek valamiért megneheztelnek, abból pedagógust csinálnak!) Ránk maradt még a nagy Horácius költő jellemző mondása is abból a korból, ki felkiáltott a nyilt piacon így: „Gyűlölöm a szegény népet és távol tartom magamtól!” Krisztus ellenben olyan vallást hozott le égből, mely jó legyen minden néposztálynak és ő alkotta az első népiskolai törvényt, mikor apostolait intette; „Ne tartsátok vissza tőlem a kisdedeket, mert övéké az elsőbbség nálam!” és a másodikat akkor, mikor utasította őket: „Menjetek az egész világba és tanítsatok minden népeket!” Mint a világosság fákhordozói, az igazi haladás hírnökei hatoltak el a katolikus hithirdetők a világ minden tájára; a katekizmus volt az első népoktatás, azon esti iskolák, hol ezt tanították, az olvasást is oktatták és az első keresztények annyira hódoltak a műveltségnek és tudománynak, hogy a negyedik században a kereszténység legádázabb ellensége, Julián császár (a hitehagyott) azzal akart végzetes csapást mérni rájuk, hogy elcsukatta rétorikat, jogi tanáraikat, eltiltotta iskoláikat a birodalomban. Azaz el akarta előlük zárni a tudás forrásait, mert látta, hogy az egyház felvilágosít, nem butít és hogy éppen a bu-

taság, a tudatlanság, a művelődésben való gátlás volna az egyház halála. Tehát a mai balga szabadgondolkodók, a zsidó, vörös és radikális népvézérek, kik az egyháznak butítást vetnek szemére, sokkal rövidebbek, mint volt Julián császár 1600 évvel ezelőtt.

Ahová a keresztény hithirdetők eljutottak, ott a faágakból rött sátor-templom és gerendából ászkábolt kereszt mellett azonnal megnyitották a népiskolát, ahogyan azt a zsinatok sorra megrendelték. Nincs egy zsinatuk a multban, mely a népoktatásért sikra ne szállott volna. Iskolai kérdést majdnem mindig többet vitattak és ápoltak, mint akármi mást. A kereszt árnyában álló iskola körül keletkeztek aztán a falvak, később község, utóbb városok lettek abból. Példa rája hazánk története is, különösebben Pannónia.

A benczések, karmeliták, piaristák, az apácák többet tettek a népoktatás körül, mint a mai kulturállamok együttvéve és ha ugyancsak a barátok szorgalma meg nem menti a pogány klasszikusok műveit, a modern jog se épülhetett volna ki, a modern nyelvtudomány se, a modern építész se. És kik alapítják az első egyetemes iskolákat? nemde barátok, püspökök, keresztény császárok!? tehát azért ez, mert általa butítani akartak? Biz a nemzetek mostani atyáskodó állama csak jóval az egyház után következett, hogy gondoskodják az iskolákról. Külföldön százhatvan éves multja van az állami iskolának, nálunk még fél-száz sincs. A ma hatvan-hetven éves urak, kuriai bírák, tanárok, államtisztviselők, katonatisztek közt egy se akad, ki ne hitvallásos iskolában nyerte volna kiképeztetését; ezek mind el voltak butítva ottan? ezek mind a műveltség ellenségeivé váltak a nevelésük által?

Azt rebesgetik a szabadgondolkodók, hogy nekik nem álmuk az olyan iskola, mely klerikalizmus iga alatt nyög. Szó szerint mi se akarunk ilyesmit. Nincs Magyarhonban olyan katolikus ember, ki „klerikalizmus” uralmat akar ennek az országnak. De az, hogy a népiskolai törvény

A Necessida, királyi palota Liszabonban.

vallás-erkölcsi nevelést parancsol az iskolákban, még távolról se jelent klerikális fenosőbbiséget, hanem csak jelenti, hogy az akkori törvényhozók nagyon jól látták, minő oszlopokon állhat meg a nemzeti álfam és minő támaszték kell alája, hogy meg ne roskadjon az emberi szélsőségek, rossz hajlamok, gonosz indulatok sulya alatt.

A szabadgondolkodók azt hirdetik: Legyen az iskola mentes minden politikai és felekezeti iránytól! Ez, kedveskéim, nem lehetséges. Mert mennyiben van a mi iskoláinknak politikai iránya? Talán pártpolitikát tanít a néptanító, a középiskolai tanár, az egyetemi tudós? Ilyen dőre váddal még elhúzakodni sem lehet igazság szerint; hanem igenis magyar nemzeti politika parancsa van abban a törvényben, mely pedig fakad az igazság azon megismeréséből, hogy Magyarország csak magyar nemzeti állam lehet és minden más nemzeti vagy nemzetiségi törekvés a haza bomlását siettetné. Így vagyunk a felekezeti iránynyal is. Nem a katolikus egyház portálását és talán a más keresztény vagy nem keresztény felekezetek elnyomását parancsolja az a törvény, hanem rendeli, hogy minden iskolakötelest neveljünk azon isteni törvények alapján erkölcsösen, jellemre, igaz emberségre, melyek minden egyházban közősek, melyeket még a keleti pogányok sem vetnek meg. Gondolkodásra készíti azonban a katolikus embert az a tény és elvitázhatatlan körülmény, hogy a vörös, radikális, szabadgondolkodó

tábor csak vajmi ritkán emeli szavát a többi felekezetek ellen, hanem minden alkalommal csak a katolikus egyházban látja nagy ellenségét és azt hiszi, vallja, hogy ha ezzel végezni tudna, az egész vonalon diadalt aratna. Talán ez is abból az igazságból érthető meg, hogy valamennyi szakadár és eretnek hitfelekezet hijjával van annak, amiben mi, katolikusok, hála Istennek, bőven és erősek vagyunk!?

Szabadság.

Mi is kívánjuk, hogy a tanítók szabadok legyenek, jól ellátva, tudomány és képzettség dolgában magas szintájon; kívánjuk, hogy egészséges iskolákban tanítsák a gyermekeinket és tisztességes lakásban helyezhessék el családjukat. Mi is kívánjuk, hogy legyen autonómiájuk, legyenek a más állami hatóságoktól függetlenek, hogy a miniszterrel szemben is hivatkozhasanak pragmatikára, melyben körvonalozva legyenek jogaik és kötelesegeik. De az ellenség ezt nem így gondolja; még legbecsületesebb abban a táborban, mely ellenünk itt sorakozik, a szociáldemokraták csatakiáltása, kik himezés-hámozás nélkül mondják: Nem kell vallástan az iskolában! De vallás és felekezet nélkül nincs jellem. Tessék csak a börtönök dult arcú lakóit vizsgálni; soknál biznem a tudás mértéke volt fogyatékos, hanem a jellem, azért hullottak le a tisztesség fájáról, azért szerencsétlenedtek el az utolsó fokig. Már pedig a magyar nemzetnek jellemekre van szüksége, hogy fennállása biztosítottnak lássék. Azért tekinthetünk

vissza ezeréves multra a Kárpátok ölében, mert voltak jellemeink.

Aki az ifjuságnak igazi barátja, az jó iskolát kíván neki. Olyat, mely jó életre készíti elő és becsületre neveli. A tudás ugyan nem ellensége az erkölcsnek, a műveltség nem viszája a becsületnek, de nem is pótlása. Együtt valamennyi kell, hogy az ifjuból derék férfi váljék, a leányból derék asszony. A tudatlan és műveletlen, de becsületes és jellemes ember, mondjuk, hogy keveset számít a mai világban. De viszont a tudós, művelt, de becstelen és jellemtelen ember csak a börtönök világában számít. Kell erre példa napjainkból? Tessék olvasni a törvénytársak tárgyalásait és ítéleteit. Ott kapunk erre kimerítő példát.

Ki a népet haladtatni akarja, adjon és biztosítson neki jó iskolát. Jól van, jobbat a maiaknál. De semmi esetre se rosszabbat. Már pedig a hittan, az erkölcsstan kirekesztésével fennálló iskola sokkal rosszabb volna, mint a semmilyen, mert egyoldalón a proletárokat, más oldalon a gazembereket szaporítaná.

A magyar nép eddig úgy tudta, hogy neki kincse a jó iskolája. Maradjon ezentul is ebben a meggyőződésben és rajta legyen, hogy még némi áldozattal is javítsa a tanítók helyzetét s az iskolaházakat, szorgalmazza, hogy minden, de minden gyermek elférjen a tantermekben, sohase egyezzek bele, hogy szabadság czimén olyan merényletet kövessenek el ellene, minő volna az iskola vallástalanítása!

Hányan vagyunk?

A népszámlálás szerint tiz-tizenegy millió igaz magyar ember nyomja a föld hátát a Kárpátok ölében. Ennyien volnánk; biz kicsiny nemzet. De elég nagy és elég erős arra, hogy bátran nézhessünk a jövő szemébe. Ujév napra irtam volt a cik kem első sorában: erős csontu, szilárd lelkü nép a magyar. És ez az igazság erősebb talpa a nemzeti jövőnek, mint a számbéli erő. No de azért senki se gondolja, hogy a számbéli nagyság ne volna minden nemzetnek hő vágya, a magyarnak is.

Egy valósu hogy t rok, n magya kívánd gott te át duló

Az e javulás és közl egésze deni ak bajokat valami rendsze mozgá ségünk válság, sok kö miatt h szárnyu vissza hogy ha

Mert mindig gondoló Amerika golják a tán fal harangs felőlük, támadtak és kifosz ban neh akkor is künn ma

Nemcs pest után ugyan h Bécsben Avagy m százezern sincs! D magyar száztizen lakása és a számba hősei nin számra la Ausztriáb szágban. gyobb vá Amerika a nyen olv több mag nik száll

Egyelőre kevés kilátást ad e vágy valószínűsítésére két tényező: egyik az, hogy többen halnak meg fajmagyarok, mint a mennyi születik igaz magyar gyerek. Másik az, hogy a kivándorlás még mélyebb sebet vágott testünkbe, mint az évszázadokon át dúló török-német hadakozás.

Az első téren mutatkozik valami javulás abban, hogy törvényhozás és közigazgatás birokra kél a közegészség rossz viszonyaival és leküzdödni akarja a járványokat, a tüdőbajokat, a gyermekhalandóságot; valami kevés foganatja van az egyke-rendszer ellen folytatott társadalmi mozgalomnak is. A másik téren segítségünkre jött az amerikai nagy iparválság, bárha ebben távolról sincs sok köszönni való, mert a pangás miatt hazaszorított emberek jobbadán szárnyuk szegetten és letörten jöttek vissza a magyar földre. De csak hogy haza jöttek.

Mert hajh, maradtak odakünn még mindig elegenden! Könyes szemmel gondolok itt első sorban azokra, kik Amerika nagy fészkein árván barangolják az utcákat, munkahiány folytán falattalanul hallgatják a déli harangszót (minap olyan hír is jött felőlük, hogy éhező magyarok megtámadtak nyílt utcán egy pékinast és kifosztották kenyereskosarát). Azonban nehéz az én magyar szívem akkor is, ha azok jutnak eszembe, kik künn maradtak, mert jól megy soruk.

Nemcsak Amerikában. Mert Budapest után a legtöbb magyar embert ugyan hol számlálhatunk? Bizony Bécsben és azután Newyorkban. Avagy melyik magyar városnak van százezernél több lakosa? egynek sincs! De Bécsben százharmincezer magyar ember lakik. Newyorkban száztizennyolcznak van bejelentett lakása és állandó foglalkozása. Ebben a számban tehát ama kenyérgosár hősei nincsenek befoglalva! Tömegszámra lakik a magyar Rumániában, Ausztriában, Bulgáriában, Törökországban. De Európa akármelyik nagyobb városában, Észak- vagy Dél-Amerika akármelyik kikötőjében könnyen olvasunk össze százhusznál több magyart. Páris, London minczük szállodájában hallasz magyar

szót, a távoli Kelet minden nagyobb városában van 1—2 kereskedő, iparos, technikus, vállalkozó, aki magyar. A mandsuországi vasutakon magyar mérnökök is építettek és Carnegie, az aczélskirály Észak-Amerikában bizony nagy zavarba jutna, ha óriási ipartelepeit a magyar mérnökök, munkavezetők és munkások hirtelen otthagynák.

Ád ez okot a büszkeségre? csak nagyon keveset. Szomorúságra többet. Mert a kik így kiváltak körünk-ből, azok egytől-egyig kiállják a derék ember próbáját. Hasznavehetőségről, kitartásról, ügyességről, vállalkozási kedvről és életrealitásról ad bizonyítványt felőlük, hogy a messzi idegenben, sokszor ellenséges indulat és nyelvismeretlenség dacára is megállták helyüket ott, hol rokonszenv, protekció, támogatás nincs velük. Tehát csupa elsőrendű ember. Nem hétköznapi tehetség. Olyan ember, ki több a közönséges egyes számnál.

Miért hogy nem itthon találtak boldogulást? Miért kell eszüket, erőiket más nemzetek hasznára kamatoztatniuk? Míg mi idehaza mennyi, de mennyi idegent hizlalunk... németet, olaszt, rumunyt, francziát, lengyelt, dálmátát, szerbet. Avagy az idegen boldogságát nem irigyeljük, de a magunk vérenek sikerét bosszankodva tapasztaljuk?

A dolgos magyar kéz, a termelő magyar elme áldása immár kiterjed a föld kerekére. De országunk még nincs megtermékenyítve annyira, hogy bátran lehetnénk az öszsvilág dajkái. Német és angol örvendhet annak, ha fiai behálózzák az egész világot és kenyeret keresve ellepik a tájakat: mi magyarok sirva nézünk minden egyes után, ki daru, fecske, golya formájára másutt talált szebb hazát, boldogabb otthont... Mert nálunk üres fészkek maradtak utánuk!

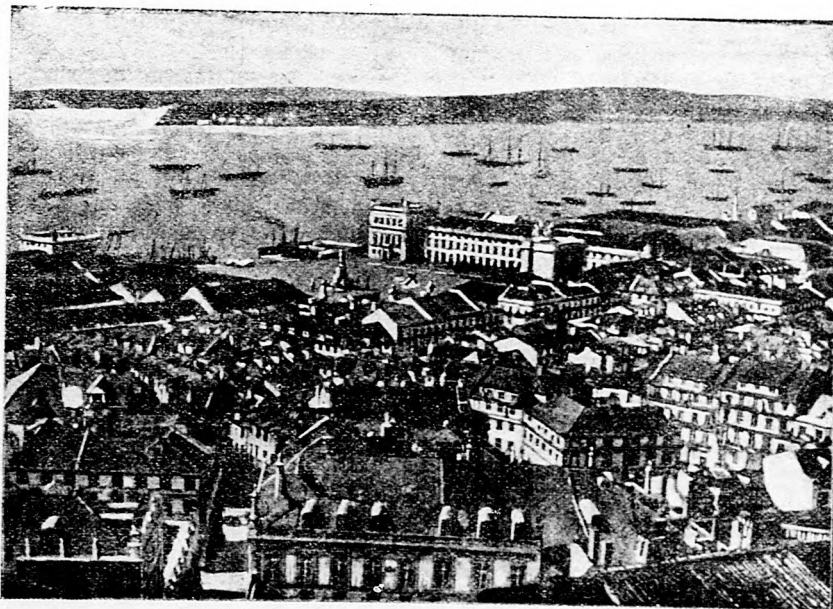
POLITIKAI VILÁG.

A delegációk záróülése.

Miután e héten az osztrák delegátusok is befejezték tanácskozásait, záróülést márczius 2-án és 3-án tart a delegáció. A képviselőház ez alkalommal nem szünetel emiatt. Szerdán a delegátusok fele ebédre volt hivatalos a királyhoz. Ugyanaznap Wekerle kihallgatáson volt öfelségénél, hogy folyó ügyekről jelentését megtegye.

A szigetvári mandátum.

Olay Lajost közjegyzővé nevezték ki Szigetvárra, tehát lemondott az ottani mandátumáról. Olay a képviselőház egy régi, mindig mozgé-

Lisabon: Xjelöli a Commercial-tér azon helyét, hol Károly király meghalt.

kony és mindig szenvedelmes tagja lévén, a közjegyzőséget már szerdán visszautasította, mert választói akaratából megtartja mandátumát. Így tehát a szigetvári kerületben minden a régiiben marad.

Választás Gernyeszegen.

Gernyeszegen szerdán egyhangulag képviselővé választották Farkas Albertet függetlenségi programmal.

A katonai kérdések.

Bécsben elterjedt hírek szerint nem-sokára meglesz a katonai kérdések döntése. A magyar kormány már átadott Bécsben egy memorándumot a katonai kiegyezésről. A tisztek fizetésének emeléséről a miniszterelnök már szerdán beható tárgyalást folytatott a hadügyminiszterrel.

Visontai kitüntetése.

A király Visontai Soma ungvári képviselőt udvari tanácsosnak nevezte ki. Visontai mindig értékes szolgálatokat tett a függetlenségi pártnak és sokat áldozott magánvagyonából is, hogy a pártnak használhasson.

A horvát választások.

Olyan heves és szenvedélyes harcot még nem vívott Horvátország, mint a mostani. Az ellenzéki pártok késsel, kövel, fegyverrel hadakoznak egymás ellen. A horvát kormány mindent elkövet arra, hogy a felizgatott népet lecsillapítsa, de a koalíció ki-méretlen agitációja ennek hatását egészen lerontja. Horvátországban ma senki se látja be, hogy csak a magyar testvérnemzettel való egyet-értés útján fejlődhetnek. Most inkább ez a jelszó: „Jellacsics bán kardja 1848-ban szétvágta a Horvátország és Magyarország közt való közössé- get; ez a kard legyen jövőben is vezérszabályunk és küzdjünk Magyar- ország ellen!” Még Pejacsevics Tivadar gróf, a volt bán is arra vál-lalkozik, hogy az ellentéteket széles- bitse. Eszéken mondott egyórás pro- grammbeszédében azzal vádolja a magyar kormányt, hogy a vasuti pragmatika kérdésével megsértette Horvátország önállóságát és követeli, hogy tegye jóvá ezt a hibát. A pén-

teken és szombaton megtörténő vá- lasztások elé feszült izgalommal tekint mindenki, mert a nagy katonai erő kirendelése daczára is véres utcái harcoktól kell félni. Az biztos, hogy a bán nem kap többséget a mostani választásból, de ez nem fogja meg- ingatni a horvát kormány helyzetét.

A választási reformról.

A képviselőház hétfői ülése alatt a folyosón érdekes beszélgetést foly- tatott Andrássy gróf Eötvös Károly- lal és több más képviselővel. El- mondotta, hogy a választói jog ki- terjesztése dolgában gyűjtött statisztikai adatok rendezése és feldolgozása már javában folyik, de hogy maga a reform mit fog nyújtani a nemzet- nek, arról még most se mondhatott sokat. Annyit azonban mégis elárult, hogy a választókerületek számát sza- porítani fogják. Ugy látszik, az egész reformnak a kerületek új felosztása lesz a sarkpontja. A műveltebb vidé- kek, kivált a városok több kerületet kapnak. Magyarországon pedig csak a magyar nép lakta vidékek sorol- hatók műveltség tekintetében elébbre és a városok is majdnem kivétel nél- kül magyarok, még a nemzetiségi vidékeken is. Nagyszeben- és Fehér- templom-, Szokolca- és Turócszent- márton-féle fészkek tizen sincsenek, hol a magyarság háttérbe szorul a németek és tótok miatt. Azt is mondta Andrássy, hogy Budapest az eddigi 9 kerület helyett alkalmasint 22 kép- viselőt fog küldeni az országgyűlésbe. Közel ötszáz lesz a magyar képviselők száma az eddig négyszáz helyett.

Eötvös Károlynak arra a kérdésére, hogy miért nem tárgyalják a ház- szabályok szigorítását és a választói reformot egyszerre, a belügyi minisz- ter így válaszolt:

— A választói reform és a ház- szabály-igazítás egybekapcsolása na- gyon kelleltenül lepett volna meg egynehány magyar és egynehány nemzetiségi képviselőt a kerületek új felosztása miatt, mert egyes ke- rületeket egyszerűen bekebelezünk más kerületekbe. Az olyan képviselőt, aki így érdekelve volna azáltal, hogy a ház felosztása következtében nem is léphet fel régi kerületében, mert az megszűnt, nagyon akadályozna az elfogulatlan ítéletben az ő sorsa.

Uj államtitkár.

A függetlenségi párt régi óhajta- sa, hogy a belügyi miniszteriumba má- sodik államtitkárt is nevezzenek ki, még pedig a függetlenségi párt hívei közül. A kormány már tárgyal is több képviselővel ez állás miatt, de még eddig mindenki kitért a kineveztetés elől. Mindazonáltal egy-két hét múlva az új állás betöltésre kerülhet.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház e héten a ház- szabályok szigorításának ügyét tár- gyalja; azt mondhatnók, hogy a háznak belső ügye ez a kérdés, ha nem függene oly szorosan össze a választói jog kiterjedésével és nem czélozná annak a nyomoruságos helyzetnek orvoslását, hogy az eddigi házszabályok szerint husz-harmincz ember akármikor megállíthatja az országgyűlést és csinálhat obstruk- cziót. Példa volt rá, csunya és meg- döbbsétes példa a vakmerő horvátok garázdálkodása, kik heteken át idegen nyelven beszéltek, a házat minden félórában szavaztatták, a vitát mind- untalan személyes kérdésekkel meg- akadályozták. Hogy ez az áldatlan állapot a kiterjesztett választói jog alapján valahogyan állandó ne le- gyen, a mikor nemzetiségi képviselők és nemzetköziek többen juthat- nak a házba, mint ma, azért kell a házszabályokat szigorítani.

Az új javaslat nem zárja ki, hogy valamely javaslat ellen a legelszán- tabb harcot ne folytathassa az el- lenzék; csak azt kísérel, hogy az aztán legyen igazi ellenzék, nem törpe csoport, hanem legalább száz- ötven ember. Továbbá azt munkálja, hogy a szükséges obstrukció miatt az ország közszükségletei ne szen- vedjenek, hanem üléseznek olyankor a képviselőház egyhuzamban 16 órát is és végezzen a dologgal úgy, hogy azután vagy áll vagy bukik a meg- obstruált javaslat, de a többi tör- vényhozási munka meg ne akadjon hetekre, hónapokra.

A szigorított házszabályokat a kormány terjesztette elő és a bel- ügyminiszter védi. Támadják nehá- nyan magyarok, de többnyire oly emberek, kik súlyt a latban nem

Nyavalya-

törés, mindennemű más idegbetegség, férfigyöngeség, vídatáncz gyógyítható!

Reménytelen epilepsia bajomból kigyógyultam, írja G. M. föld- birtokos Szegedről, a melyben több éven át szenvedtem, esetem súlyos volt, majdnem reménytelen, de több adag használata után helyzetem javult, ma már hála a jó Istennek egy éve, hogy az utolsó roham mutatkozott.

Betegség leírása és életkor megkívántatik.

Megrendelések

Bala Sándor

gyógyszertárhoz,
Hódmezővásárhely,
Kossuth-tér 52. sz.
intézendők.

jelentenek. A nemzetiségiek azért ellenzik, mert ellenük irányul a szigorítás fullánkja. A horvátok csak elveik kijelentésére szoritkoznak.

A keddi vitában Andrássy mondott nagyobb beszédet és bizonyozta, hogy valahára már véget kell vetni a kisebbség zsarnokságának is, ahogyan sikerült megtörni a többség zsarnokságát. Kijelentette, hogy sem Ausztriának, sem a kormánynak nincsenek titkos szándékai a javaslatlaltal, nem akarnak a közös intézményeknek szerezni vele biztosítékot, nem fognak katonai terheket erőltetni általa, nem az adóreform vagy más ilyesmi miatt kell az új házszabály, hanem csak azért, hogy a magyar országgyűlés végre ismét visszakapja régi tekintélyét.

A belügyminiszter okos szavai sokakat megnyugtattak, kik addig aggodalmat tápláltak a szigorítás miatt, mindazonáltal a vita még jó ideig, talán a jövő hét közepéig is el fog huzódni, mert a javaslatnak majdnem mindenik sorához van módosításuk a képviselőknek. Enyhítő módosításuk. Holott a kormány (Wekerle, Andrássy és Apponyi) már most is azt hangoztatják, hogy a javaslat nagyon enyhe és az új házszabályok szerint sem lesz biztosítva a képviselőház komoly és akadálytalan munkálkodása.

TÁRCZA.

Szombat esték.

Első kép.

A hétnek vége van,
Készen van a munka.
Egész sötét lett már
S mégsem jó az apa.

Az éjjeli mécses
Csak gyöngén világít,
Már csak anyjuk őrzi,
Mert mindnyája alszik.

De a szegény anya
Nem pihen, kiszökött,
Ő már tudja, hogy hol
Találhatja meg — őt.

Ott fekszik részegen,
Fele munkabére
Volt, nincs, már oda van,
Elyelte a gége.

Ágyába fekteti,
Letérdel melléje —
„En Uram Istenem!
Mi lesz ennek vége?”

Második kép.

Vége van a hétnek,
Vége a munkának,
Mennek a munkások
És „Jó éjt!” kívánnak.

A heti munkának
Bére benn a zsebben,
Megélünk egy hétig
Fiam s feleségem.

Csakúgy ragyog, olyan
Tiszta a szobácska;
Gyere be, gyere be
Édes jó apácska!

A jól megszolgált bért
Adja az anyjuknak,
Ő viseli gondját
Édes mindnyájuknak.

S a családi körben
Csendes béke lakik,
Ilyen boldog az, ki
Istennel dolgozik.

Wetzel Xavér.

Parabolák.

Életigazságok mesékben.

Egyetlen ezer forint.

Egy derék, szorgalmas boltos legénynek éppen csak, hogy megélhetésre jutott a fizetéséből. Egyszer azonban eltalálta a lottószámokat és ezer forintot nyert rajtuk. Örömeiben felkiáltott: »Kész ember vagyok most! Gazdag ember!« Maga kezére nyitott legott boltot és szerencsével spekulálva, nagy vagyonra tett szert. Egyik sokat markoló vállalkozása azonban balogra fordult, elvesztett rajta sok pénzt. Mikor megolvasta, hogy mije maradt még, nem talált többet ezer forintnál. Bánatosan felsóhajtott: »Készen vagyok; szegény ember!« És elvesztvén minden életkedvét, addig busongott, míg az esze megsinylette és megtebolyodott.

Karácsony után.

Betlehemi jászol mellett
Birkák, tulkok állodognak.
Álloznak, ásítanak,
Aszú füvet rágicsálnak.
Rágicsálnak, kérődznek,
S nem is tudnak semmit róla,
Hogy a minap ott született
A világnak Megváltója!

Korlátoltságra nincs orvosság.

A fecske leszólt a magasból:

— Jaj, de gyönyörű tájék! A házi lúd gágogni kezdett az udvarban:

— Nem igaz, nem látom.

— Jöjj magasabbra, minél magasabbra, akkor majd meglátod.

A lúd feltögyögött a szemétdombra, minthogy magasabbra nem juthatott. Körütekintvén, megbotráncozva gágogta:

— Ezek a magasban járók mindig csufot üznek a szegényből; innen se látszik másnak a világ, mint az udvarról!

A felebarátság.

Egy vadász látta, hogy a hajtásban feléje tart a róka és alig tudta várni a pillanatot, hogy lőhessen rá. Azonban a szomszédja fürgébb volt, odadurrintott és a róka felfordult. Dühösen sandit arra a czimborára és rászólt a társára:

— Bántotta magát az a róka?

És olyan volt a hangja, mintha a rókák állatvédő-egyesületének lett volna tagja abban a perczben.

Egérhatározat.

Egy kamrába gyűltek össze
Tanácskozni az egerek
S határozat hozatott, hogy
Ezután kárt ne tegyenek,
Hanem ki-ki csak a jogos
Keresményét rágicsálja;
Az ember háztartásban
Nem lesz szükség a macskára,
Mi nekik is haszon; ámbár
Mellékes itt ez a holmi,
Mert az erényt — tetszik tudni —
Magárt kell gyakorolni.
A jegyzőjük pennáját im
A tintába belemártja,
Hogy leírja: szakácsné jön
Sebbel-lobbal a kamrába;
Kosárkát hoz s kimegy mindjárt.
S azok elsőbb szétfutának,
Aztán vissza osonnak mind
S neki esnek — a kosárnak!

Az oroszlán és a szamár.

Ezópus oroszlánja magával vitte erdejébe a szamarat, hogy ordításával az alvó vadakat felriaszsa és esetleg karmai közé hajtsa. Látta ezt egy eszelős varju és így kiáltott le a magas fáról:

— Nem szégyelsz számarra! együtt járnai, állatok királya?

— Már mér' szégyelném, mikor hasznát láthatom!? — felelé vissza a királyi vad. Így gondolkodnak a nagy urak, mikor alacsony embereket emelnek társaságukba.

Hajszálnyira az örvény szélén.

Regény. (S)

Írta: Jézsmá Pál.

IV.

Felvirradt az első műkedvelői színelőadásnak a napja.

Antal az utolsó percekben már már banni kezdte, hogy az ötlet ő tőle származott. Fáradozásai jutalmául csupa boszuság és harag érte. Már a szerepkiosztásnál megkezdődött a komédia. Senki sem volt megelégedve a maga szerepével, sőt a polgármesterné goromba levelet is írt Antalnak, mert az ő leányának csupán csak egy szobaleány szerepet juttatott. Azután előfordult az is, hogy az egyik hölgy nem akart egy másikkal föllépni, viszont valakinek nem tetszett az, hogy a felesége a színpadon egy másnak a felesége gyanánt tűnjék fel. Antal kibeszélte a tüdejét, tőle telhetőleg békített, simított, hogy minden bajt elhárítson. Ehhez hozzájárult a sok vesződés a színpad felállításával s a díszletek előteremtésével, úgy hogy a szegény fiu azt se tudta, hol áll a feje! Sok izgalommal jártak a próbák is, mert a műkedvelő játékosok dehogy is tanulták meg a szerepeket, inkább abban jeleskedtek, hogy egymást kicsinyelték. Antal a legszívesebben azt tette volna, hogy a farképnél hagyja a társaságot és megszökjék. De mind a mellett, hogy a résztvevők közül egyetlen-egy sem volt a maga kijelölt működési körével megelégedve, mindig zugó ellenkezés támadt, valahányszor Antal azzal állt elő, hogy legjobb lesz az egész dolgot abbahagyni. A költségek fedezésére némi pénzösszeg gyűjtetett egybe, ezt féltették oly nagyon, ha a színelőadás terve esetleg dugába dől. Ellenben ha Antal olykor fölemlítette, hogy ez a rendelkezésre álló tőke vajmi csekély a kivitelhez, úgy minden oldalról süket fülekre talált. Azzal vigasztalták, hogy az előadás után majd minden „kiegyenlítődik“. Így aztán a maga zsebéből kellett egyet-mást beszerezni.

E tekintetben eleinte kevés gond bántotta, mert hiszen szükség esetén Röszerhez fordulhatott, a ki meg-

ígerte, hogy bármikor segít pillanatnyi pénzzavarán. Ám de az ígéret — pusztá ígéretnek maradt. Az utolsó napokban Antal éppen Emillel járta meg legjobban. Ha kereste, nem talált reá. Hiába üzent neki, hogy látogassa meg a hivatalban; az bizony feléje se jött. Azonképpen hült helye volt ebéd alatt is. Esténként a próbákra eljött ugyan egy kis időre, de csakhamar ismét eltűnt s Antal aznap többé nem látta. Antal odamagyarázta ezt a különös viselkedést, hogy Emilnek holmi szívbéli bánata lehet, mely arra kényszeríti, hogy kerülje a társaságot. De hogy a valódi okot kifürkéssze, arra nem volt elégséges ideje.

Idővel aztán mindent megtudott.

Fél hétre járt az idő; a postahivatal már egy fél órája zárva volt. Antal tolla serényen szántotta a papírost; a napi bevételeket könyvelte el annak rendje és módja szerint. E napon szokatlanul nagy volt a forgalom s ő a vevények kiállításával annyira el volt foglalva, hogy a befolyt pénzek beiktatására nem volt mindjárt ideje. Ilyen eset máskor is előfordult és rendszeren úgy segített magán, hogy a hivatalos órák letelte után végezte a köteles elkönyvelést. Reggelre aztán minden rendben volt az előírás szerint. Ebben a tekintetben sohasem követte el a legcsekélyebb mulasztást.

Ma azonban igen kellemetlenül érintette Antalt, hogy a szolgálati idő után is dolgoznia kell. Nyolcz órakor van ugyanis az előadás kezdete, ő neki pedig annyi rendezni valója volna még a színpadon. De mikor itt az íróasztalnál mind a két keze tele van munkával! Már főtt is a feje a sok számlálástól és írástól és még mindig garmadában heverték előtte az utalványok és a hozzátartozó pénzek.

Váratlanul megzavarták munkájában. Valaki kopogott odakünn s nyomban utána felhangzott Röszernek bebocsátását kérő szava!

— Ez egyszer maradhattál volna! gondolta Antal bosszusan, mialatt felállt és ajtót nyitott. De alig hogy egy pillantást vetett barátja arczára, ijedten riadt attól vissza. Az Istenért,

mi történt Röszerrel?! Valami szörnyű baja lehet, annyi bizonyos. Mert ime, egy szempillantás mulva földre bukott Emil a postatiszt előtt és hangozok zokogással karolta át annak térdeit.

Antal az izgatottságtól remegett.

— Ember! . . . Emil! . . . mi van te veled? kérdé legnagyobb aggodalomban.

— Mi van velem? Hát az, hogy elvesztem, hogy még ma egy golyót kell agyamba röpitennem, ha megtagadod tőlem a baráti segítséget.

— Megöled magad? . . . és én segíthetnék? . . . Mond, mit tegyek?

— Kölcsönözz ötszáz forintot negyvennyolcz órára!

Antal zavarodottan hátrált egy lépést. Ő és ötszáz forint! Hát észnél van barátja? Honnan vegyen ő ennyi temérdek pénzt?

— Csak negyvennyolcz órára! könyörgött Emil újból. Ime, győződj meg róla, itt a váltó, melyet az angol társaság küldött nekem. Csak ma került kezembe, — egy átkozott nappal elkésve. Láthatod, a főváros első bankháza váltja be. Ha huszonnégy órával előbb kapom kézhez, ma már kifizették volna nekem s megszabadultam volna válságos helyzetemből. Holnapután már százezrek sem segítenek rajtam, de ma még menthető vagyok és te . . . ugyebár, te meg teszed?

Antal kétségbeesetten tördelte kezeit.

— De Röszer, légy eszednél, hisz ismered helyzetemet. Épp úgy kérhetnéd tőlem a holdat, mint ötszáz forintot. A mi nincs, azt nem is adhatom.

Emil felugrott és vadul csillogó szemekkel mutatott az íróasztalra.

— Nincs? Itt háromszor annyi van, mint a mennyit én kérek.

— Röszer!

— Két napra, rövid negyvennyolcz órára kérem a pénzt, ezt megteheted, a nélkül, hogy gonosz következményektől kelljen tartanod. Holnap délután a fővárosba utazom, holnapután pedig visszateszed a pénztárba azt az összeget, a mellyel megmentettél.

— A világ minden kincseért sem! Tudod-e, hogy engem gaztetre akarsz csábitani? Fordulj kéresekkel

ahoz a hiteleződhöz, a ki most oly erősen szorongat, az bizonyára ad neked két napi haladékat az adósság megfizetésére.

— Adósság megfizetéséről beszélsz? Gyermekek, azt hiszed tán, hogy ez engem kétségbe ejtene? Tudd meg, hogy egyenesen a fegyházba jutok, ha most a faképnél hagyysz.

— A fegyh...!

— Igen, a fegyházba. Tiszta bort kell előtted a pohárba töltenem, hogy lásd, miről van szó. A mi pénzem volt, az nem bizonyult elégségesnek és így a főnököm pénzéhez nyultam. Részben *te miattad* is tettem ezt. De a főnököm valamit észrevett s a nélkül, hogy szólt volna nekem, a törvényhez fordult egy hatósági leltár felvétele végett. Holnap reggel jön ki a bizottság, a mint azt egy szerencsés véletlen folytán megtudtam. Már most a napfényre kerül mindaz, a mi eddig sok ügyeskedéssel takarogatnom sikerült. Csak az esetben van számomra menekülés ha a hiányzó pénzt azonna megkapom. Antal, az Istenre kérek, segíts rajtam!

— Nem lehet; nem tehetem azt, a mire kérsz.

— Tehetnéd, ha akarod. Jó tudom, hogy nálatok csak két szer van havonként pénztárvizsgálat.

— De egy óráig sem vagyok bizonyos abban, hogy nem jön-e váratlanul a központi ellenőr. Rendesen bejelentés nélkül érkezik, hogy meggyőződjék, vajjon csakugyan rendben van-e minden? Mi lesz akkor, ha néhány órával előbb jön, mielőtt te a pénzt visszaszolgáltatod nekem? Rám is a fegyház várna.

— Te biztosíthatod magad minden fölfedezés ellen. Ötszáz forinttal kevesebbet könyvelsz el s így nincs az az ellenőr, aki hiányt állapítana meg.

— És ha a felek reklamálni találnak?

— Oh, hiszen csak két napról van szó! Ne légy tulságosan lelkiismeretes. Hihetetlen, hogy valaki ilyen rövid idő alatt reklamáljon, mert a postai forgalomban nagyobb rendetlenségek is előfordulnak, mint két napi késés. Hidd meg tehát, hogy

könnyű szerrel segíthetsz rajtam. — Lehetetlen. Kérésedet nem teljesíthetem.

— De igen, én kényszerítelek reá! Antal az ő nagy izgatottságában észre se vette, hogy Rösler beszéd közben mindinkább az íróasztalhoz

Képek a marokkói hadseregről:

1. Marokkói gyalogság táborozása. — 2. A csapatok diszszemlére vonulnak fel.
3. A szultán diszszemlét tart. — 4. A szultán csapatszemlét tart.

közeledik és láztól égő szemmel vizsgálja az ott felhalmozott pénzt. Egyszerre csak hirtelen egy utalványra tette kezét.

— Ime! — kiáltott föl, — a véletlen, vagy mondjuk a gondviselés segítségünkre jön. A gazdag Bánki itt ezer forintot küld az országos banknak. Ez az ember aligha fogja pénzét megreklamálni. Antal rémülve kapaszkodott barátja karjába.

— Emil, nem szabad ezt tennünk! Rösler azonban vaserővel tépte ki magát a halálra ijedt postahivatálnok karjai közül s egy villámgyors mozdulattal öt darab százast magához ragadott.

— A pénz nálam van, — kiáltá, — most ha tetszik, csapj lármát és lökj a kárhozatba. Tedd tönkre azt a barátodat, a ki szükségedben téged megsegített. Árulj el engem, ha kedvesebb előtted az én halálom, mint két napi nyugtalanság.

E szavakkal a boldogtalan ifju elrohant, mielőtt Antal feltartóztathatta volna.

(Folytatása követi.)

UJDONSÁGOK.

Hírek a trónörökösről. Ferencz Ferdinánd királyi herceg egészen távol marad az udvari ünnepektől és Svájcban tartózkodik, onnan hosszabb időre Olaszországba fog menni. Bécsi lapok azt kürtölik világgá, hogy elkedvetlenedés vitte el a főherceget, mert nincsen megelégedve a monarkia politikájával, kivált a katonai téren mutatkozó engedékenységgel. Az igazi ok azonban ennél sokkal súlyosabb: Ferencz Ferdinándon ismét mutatkoznak a mellbetegség jelei, mik tíz év előtt annyira megkínózták már.

Darányi betegsége. A földművelésügyi miniszter hétfő óta ágyban fekszik, mert erősen meghűlt. Már javulófélben van, de még nyolcz napig nem szabad kijárnia. Igen fontos hivatalos dolgait lakásán intézi el.

Tisza Kálmán háza. Nagyváradon mint a város nevezetességét mutogatták eddig az ősi Tisza-

kuriát, melyben Tisza Kálmán született. Most ezt a vén házat lebontják és helyébe modern bérpalotát építenek. Csak egybként is sikerülne olyan könnyen eltüntetni a Tiszáék nyomát Magyarország közéletében!

Az idei nagygyakorlat Sopronmegyében lesz és csak kis mértékben fog Vasmege területére áttérjedni. A király hadiszállásául Esterházy Miklós herceg kismartoni kastélyát szemelték ki, melyet e czélból újjáalakítanak. A gyakorlatok augusztus végével veszik kezdetüket.

A bolgár fejedelem násza. Ferdinánd bolgár fejedelmet egyházunk kénytelen volt kiközösíteni, mert hogy fiát ortodox vallásra iratta és abban neveltette. Most, mikor a fejedelem másodszor akar nősülni és felesége ragaszkodik ahhoz, hogy katolikus templomban legyen az esküvő, ügyes csalók nagy összegű pénzt csikartak ki tőlük, hogy a pápai udvarban áldozatokat hozhassanak. Mire kiderült, hogy Rómában az illetékes körök egyáltalán nem is tudnak a bolgár fejedelem akarataról semmit és hogy nem is tartozik ez a kérdés a pápa elé, hanem a bolgár érsekre, addig a ravasz szélhámosok kerekét oldottak.

Két gyár égése. A híres brünni posztógyárak közül egyszerre kettő égett le a héten: előbb a Schimmelreich-féle, aztán a Szvoboda testvéreké. A káruk egy millió körül van. Ez pedig azért érdekel minket, mert — sajnos — sok magyar ember visel brünni posztót a testén és ez most megint drágább lesz. Pedig a magyar, kivált a gácsi posztó még jobb.

Szeszélyes időjárás. A fővárosban minden órában más időjárás van. Most nap süt, aztán beborul és eső perog, de pár perc múlva már hópihék szállnak alá, azonban az utcza mégis végig sáros és bokáig ázik. A Liptóságból azonban valóságos tél hire jön. Szent-Miklóson három napig szakadatlanul havazott; félméter, de néhol két méter is a lepel, mely a földet borítja. persze, a vasuti közlekedés kűzködik ilyenkor, hanem ha szélvihar kerekedik, akkor aztán teljesen megakad. A nagy havazás azonban elég enyhe időben esett meg, fagypontra nem süllyedt le a hőmérő. Ezzel ellentétben nyárias, zivataros az idő Délvidéken. Lippán vasárnap délután jég esett villámlások és menyörgések sürűségében. A lippai román templomban éppen harangoztak, mikor a vihar kitört. A villám lecsapott

a toronyba és két gyermeket lesújtott. Egyiknek megbénult a lába, másiknak fejét, arcát pörkölte meg a villám; mind a kettő nagy beteg. Radnán a Feketesas-szálló tetejét levitte a szélvész, a folyó mentén levő vásáros bódékat pedig mind bevitte a Marosba.

Vizbefult leányok. Kecskés János fuvaros Szatmárról, Pálfalvára haladtában öt dohánygyári munkásleányt fölvetett a kocsijára. Kecskés ittas volt, Homoród mellett vágatva hajtattott a töltésen és egy fordulónál a kocsí a csatornába zuhant. Három leány a vízbe fult, a másik kettő is veszedelmesen megsérült. A lovak is a vízben pusztultak. Kecskés ijedtében megszökött.

Francia szabadkőművesek május hóban látogatást tesznek Berlinben, valamint más német városokban. Sorra látogatják a páholyokat. Ennek azért van jelentősége, mert a francia szabadkőművesek politikai befolyása nagy.

Katonaszabadítás. A budapesti rendőrség néhány nap óta nagyobb szabású katonaszabadítási család dolgát vizsgálja; már letartóztatták Choroi Sándor volt ügyvédet, aztán Verbászor is lefogtak két rovtomultu embert. Hiába, a rácsok csak nem vitézek, ha lehet, kibujnak a honvédelem kötelezettsége alól.

Beomlott sóbánya. Aknaszlatinán a kinstári sóbányák fölött levő földréteg százötven méter hosszúságban és mintegy harmincz méter szélességben beomlott. Földrengéshez hasonló robaj kísérte ezt és rémületet okozott az egész vidéken. A besüppedt földtömeg áttörte a Kungunda-bányának boltozatát és a százhetvenhat méter mélységben levő bányafenékre zuhant. Valóságos szerencse, hogy azt a bányát most nem művelik, mert négy év előtt elöntötte a víz; különben valamennyi munkást halálra lapított volna az óriási földtömeg. A beomlás eldöntötte a bánya tornyát és eltemetett négy szivattyuzó gépet, melyeknek darabja tizenhat-ezer koronába került. Ezenkívül egy szertári épületet is magával rántott. A táviró oszlopai eltörték, a huzalok összegabalyodtak. A sóbányák annyira tönkrementek, hogy ott az üzemet többé folytatni sem lehet. Hanem tengerszem fog képződni a helyén, melynek feneké harminczhét méter mélységben lesz. Most az egész bánya vízzel van borítva tizenegy méter magasan. A munkások, kik a bányában dolgoztak, kalap és ruha nélkül menekültek ki a sza-

badba
hajtóer
is bevi
A szak
másfél
villamo
zárlatot
méteres
minék
Albert
viz ug
bánya
mint c
való, h
vednek
melik
ségleté
mást, n
közelsé
helyezn

és egy
ügyvéd
zott eg
kodás
honvéd
Balázs
tak az
rom m
ki, mi
lyosan

harmín
Melpo
kiket a
Mindar
érkezte
ték me
gálat u
hogy a
mig ill
hatnak

ségber
sok ba
ket. V
Nagy
rájuk.
Tizenh
lomba.
prést.
söket,
mert
gyanít
czifráb
a rens
helyük
volt a

A...
a pa
Az i
czell
tány
mér
össz

badba. A villamos telep, mely a hajtóerőt szolgáltatja és Aknaszlatinát is bevilágítja, a mélységbe zuhant. A szakadékból ebben a pillanatban másfél méteres tűzoszlop tört elő, a villamos drótok érintkeztek és rövid zárlatot okoztak. Délután újabb tíz méteres területen szakadt be a föld, minek következtében a Miklós és Albert bányákat is keresztül törte a víz úgy, hogy most mind a három bánya oda van. A kincstár kára több mint egy millió korona. De félni való, hogy a többi bányák is szenvednek a víztől, pedig azokban termelik Magyarország egész sószerűségletét. Az aknaszlatinai vasutálomást, mely a földbeomlás veszedelmes közelségében áll, beljebb kellett helyezni és az épületet lezárni.

Három párba. Egy ember vivta és egymásután. Körmenyi Lajos tatai ügyvéd a kaszinóban összeszólalkozott egy társasággal, minek lovagiaskodás lett a vége. Herczeg Géza honvédhadnagy, Pöczl ügyvéd és Balázs takarékpénztári tisztviselő voltak az ellenfelei. Körmenyi mindhárom mérkőzésből sértetlenül került ki, míg ellenfelei valamennyien súlyosan megsebesültek.

Haza Braziliából. Mult héten harminczegy kivándorlót hozott a Melpoméne hajó Braziliából Fiuméba, kiket a konzulátus szállított haza. Mindannyian kiéhezve, lerongyolva érkeztek, mezitláb és hajadonfótt tettek meg a hosszú utat. Orvosi vizsgálat után a rendőrség vette át őket, hogy a város költségén ételmezzék, míg illetőségi helyükre tovább utazhatnak.

Pénzhamisítások. Zsablya községben az ottani téglagyári munkások bankóhamisításra adták a fejüket. Vebrai Antal vasuti munkás és Nagy Antal ácsmester volt a cimborájuk. Huszkoronásokat hamisítottak. Tizenháromat hoztak eddig forgalomba. Berlinből kapták a bankóprést. A csendőrség elfogta a bűnösöket, most pedig tovább nyomoz, mert az értelmi szerzőket másutt gyanítja. — Németországban még cifrább a pénzhamisítók esete, ott a rensburgi fegyházban állott a műhelyük és a börtönfelügyelő is tagja volt a bandának. Számítalan hamis

ötmárkás bankjegyet hoztak már forgalomba, mikor egy rendőrbiztos a börtönbe csukatta magát és pedig éppen a gyanuba vett alakok közé. Pár nap mulva őt is beavatták a dologba, úgy jött az igazi hunczucok nyomára.

A bankigazgatók. Budapest közönségét élénk izgalomban tartja a Kardosék dolga, kik négyen, — apa és három fia — elsőbbszövetkezetet, azután bankot alapítottak a fővárosban, holott semmi tőkékük se volt. De volt bátorságuk és fellépésük. E két tulajdonsággal azután lépve csaltak pár hiszékeny embert, kiktől párszor százezer koronát sikerült kicsalniok. Még képviselők is áldozatul estek a szalon-haramiák fondorlatának. Sőt egyik magát Kosuth Ferenczet is be tudta hálózni és Belényesen képviselőjelöltnek lépett fel a kereskedelmi miniszter ajánlatával. Most börtönben ülnek, mert sok feljelentés érkezett ellenük. — Hasonló gazember volt Füredi Jákó is, a bácskai hitelbank „vezérigazgatója,” kit kedden csukott le a szabkai rendőrség. Bankja néhány hónappal alakult át szövetkezetből és már is kimondta a felszámolást, mert a részvénytöke egészen elvesztett. Ellenben Füredi, ki szegényen jött a városba, rövidesen nagy vagyronra tett szert. Most hűtlen kezelésért és okirathamisításért tettek ellene feljelentést.

Összenőtt ikrek. London mellett, Brightonban, egy asszony ikreket szült, kik egészen össze vannak növe, mint egykor a híres sziámi ikrek voltak. Testük a hátgerincnél találkozik és egész a bokáig tart az összeforradásuk úgy, hogy csak a fejüket és lábuk alsó részét mozgathatják szabadon. A gyermekek különben rendesen fejlődtek és az orvosok azt hiszik, hogy életben fognak maradni.

Gabona és kenyér.

Irta: *Lenz Keresztély.*

A legrégebb korból van emléke a gabonatermelésnek. Így az ásatások Babilonból tanúsítják, hogy ez a művelt ősnép a Tigris és Eufratesz közti földszalagot gabonával vetette

be és aratott róla. Hogy hasonlóan az egyiptomiak is jól ismerték, bizonyítja a József története, ki a hét bő esztendő gabonafölöslegét tárházakba tette el a rákövetkező hét szükesztendőig. Nagy Sándor győztes hadjáratai, azután a rómaiak révén elterjedt a gabona az egész földön.

Valószínű, hogy az ősi germánok már jóval Krisztus Urunk születése előtt ismerték, de hatványosabb elterjedése csak a kolostorok alapítása idejében történt. A szerzetesek első sorban foglalkoztak gabona termesztésével és e célra egész erdőket irtottak, hogy helyüket eke alá fogják. A fejedelmek azután pártolták a dolgot és ma már a művelt föld fele szántó, egy ötödé gabonaföld. Hasonlóan Spanyolország és Itália fele is eke alá van fogva, hazánkban és a monarkriának körülbelül két ötöde, míg Angliának és Oroszországnak csak gyöngén egy-ötöde.

Mennyiségileg mégis Oroszország természti a legtöbb gabonát. Körülbelül 25 milliárd kiló az évi termése. Mivel szemben Németország csak 300 millió kilót termel; a német birodalom tehát bevitelre szorul és ezt legfőképp az orosz gabonából meg Amerikából fődözi. Összesen 5 milliárd kilót vásárol minden évben. A gabonának két fő tulajdonsága van: a tartóssága és a csiraképessége. Kivált a tartósság jelent sokat, mert így válik lehetővé, hogy a bő évek fölöslegét a talán következő szükes termés pótlására eltehessük. Hogy csirázóképessége meddig tart el, azt kiszámítani se lehet, mert pl. mikor a fáraók sírjából pár év előtt egy urnát teli gabonaszemmel vettek ki, azokból kísérletre földnek adtak pár szemet, bizony — kicsiráztak és kalászbba indultak. Ennyi sokezer év után!

Parcellázások jutányos és gyors keresztülvitele.

A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete” üzletmüködési köre kiterjed a parcellázások lebonyolítására és az e célra szóló kölcsönök adására. Az intézet rendelése kizár minden nyereszkesedést, miért is maga parcellázási célokra birtokot nem vásárol, hanem kívánatra elvállalja méltányos munkadíj ellenében a parcellázások teljes (jogi, telekkönyvi és mérnöki) lebonyolítását s e célra megbízottját helyszínére kiküldi, ki az összes teendőket ellátásáról a helyi kívánalmaknak megfelelően gondosko-

dik. Parcellázási célokra az intézet előnyös feltételű kölcsönöket engedélyez, melyekről szóló prospektust az igazgatóság (Budapest, V., Géza-utca 2.) készségesen küld. Az intézet közremüködésének előnyei: 1. A lebonyolítás olcsósága. 2. Az intézet nyereség részesedést nem igényel, a vevők ugyanazon az áron kapják a földet, a hogy az eladó eladja. 3. A vevők s eladók a parcellázás minden gondjától megszabadulnak. 4. Eladó egyszerre egy összegben kapja a vételárat. 5. Egyetemleges felelősség nincsen. 6. Az összes költségek előlegeztetnek. Az intézet által engedélyezett parcellázási kölcsönök előnyei: 1. A jövedek ~~vólta~~ fizetendő. 2. Kölcsönök már 300 koronától adhatók. 3. Az egyik módozatú kölcsön teljes készpénzzel fizetetik ki. 4. Közjegyzői okirat nem szükséges, csupán az olcsó közjegyzői hitelesítés. 5. A kölcsön az intézet által fel nem mondható.

A világ szemében akkor nyert sokat a gabona, mikor a lisztkészítés titkát meglették. Ennek első híre Krisztus előtti 700. évről való. Már akkor szétmorzsolták a rómaiak a búzát és a lisztből pépet csináltak, vizet adva hozzá. Ezt annyira kedvelték, hogy a többi nép pépevőnek csufolta őket. De régi rajzokból azt kell következtetnünk, hogy már a feníciaiak és egyiptusok is ismerték a kézi buzadarálót. Kenyeret ezek is ettek. Mózesről tudjuk, hogy eltöltötte a zsidóknak husvétkor a kovászos kenyeret. A régi görögöknél fontos élelem volt a kenyér; azzal becsülték meg vendégüket, hogy kenyeret törtek és fogyasztottak el vele. De a spártaiak nem kedvelték, mert puha volt. Csudálni való, de igaz — a mai görögök majdnem semmi kenyeret sem esznek! A régi rómaiak háromféleképpen készítették el kenyérüket: mindennapra árpával elegy buzából, jobbat korpával, ünnepre tiszta buzakenyeret.

Egyáltalán régebben tisztán a búzát tekintették kenyérmagnak. A rozs csak a népvándorlás idejében kezd szerepet játszani, hanem akkortól egészen a 18. századik első helyen is állott és csak ekkor lett ismét fontosabb a buza, kivált a latin származású népeknél. Németországban és az északi népeknél még ma is a rozs dominál.

Kenyeret nemcsak gabonából készítenek. A lappok és Kamcsatka félsziget lakói például a fenyő kérgéből sütik azt. A kínaiak rizsből, más népek kölesből és kukoriczából. De hamisítás útján is etetnek velünk néha egyebet, mint gabonát. Így földpát és kréta kerül a kenyérlisztbe. Bár mostanság már élesebben figyelik az élelmiszer-hamisítók körmét, azért csak előfordul.

Sokféle kenyérsütési módot ismer az emberiség. Egyik helyen élesztővel, másutt komlóval dagasztják. Itt közbekeverik a korpát, ott megszítják tisztára a lisztet. Sütnek tiszta buzából, rozsból, másutt keverik egyiket a mással. Itt a fekete kenyeret kedvelik, amott a fehéret. A teljes kenyér, melyet állítólag Medici Mária francia királyné talált fel, sok

vidéken állandóan pótolja a süteményszámba menő kalácsot. Városokban, de talán ma már általában kedvelik a kis péksüteményeket, mik voltaképp nem egyebek finom kenyérről; bárha azt a zsemlyét, mit vízzel sütnek a pesti pékek (a szilvaziaktól tanulták!) éppen nem nevezhetjük finom dolognak. — Sokan szeretik a graham-kenyeret, ez voltaképp daratészta. Táplálóbb, de nehezebben emészthető.

Nálunk átlag tetézt font kenyeret fogyaszt minden ember minden nap. A francia megesszik két fontot. Némi magyarázata abban van, hogy a francziák ritkán esznek délre burgonyát. Mig ellenben nálunk meg Németországban a déli asztalra a kenyér kerül ritkábban. A svédek és norvégok csak 100 gramm kenyeret fogyasztanak naponta. Minél melegebb az ország klímája, annál fontosabb táplálék ott a kenyér.

A kenyér tápláló ereje nagy Majdnem tíz százalék fehérszínű és mintegy ötven százalék keményítőt tartalmaz. Minél kevesebb víz van a kenyérben, annál emészthetőbb az. Azért ajánlatosabb a régi kenyér, mint a friss. De csak annyiban, mert a puha kenyeret kevés rágás után már nyeli az ember és így kevesebb nyálka keveredett abba. Ki a friss kenyeret is jól megrágja, az jól is fogja emészteni. Vegyünk példának a kutyát, mely rágtalanul nyeli a húst, de a kenyeret — akár milyen puha is — előbb jól összerágja. A kisült kenyér [emészthetőbb, mint a félig sült. Ennek titka meging az, hogy a sülés következtében minél több keményítő változik át cukorra, annál könnyebb az emésztés. Valamint az erjesztő-gombák is biztosabban megsemmisülnek a hosszabb sütés alatt.

Utóbbi években mindenféle egészségi kenyeret hoznak forgalomba, minők a Kneipp-kenyér, a Simonkenyér, stb. Nem sokat érnek, mert nem lényegesen javítják a mindennapi házi kenyeret. Egyébként a mi házi kenyérünk olyan jól készül, hogy minőség dolgában nincs nép, mely e dologban velünk versenyre kelhetne.

NÉPEK, NEMZETEK.

A marokkói zavar.

A francia lapok aggódni kezdenek, hogy a Marokkóban levő francia csapatok nem elégségesek a döntő hadművelethez. Tízennyolcz hónapja fásasztják őket és alig huszezer ember ugyszólván szakadatlanul tűzvonalban áll a lázadó arabbal szemben. Eddig megállták helyüket de most egymásután vereség hírére hozza a táviró. Az afrikai hadvezetőség újabb huszezer főnyi csapatot kér, hogy végre hatásosan tudja a lázadókat leverni. — A francia kamara pedig otthon támadja a kormányt, kivált a kölcsön miatt, melyet a szultánnak nyújtanak anélkül, hogy Pichon hadügyminiszter ellenőrizni tudná, hová fordítják a pénzt. Jaurés azzal vádolja Clemenceau miniszterelnököt, hogy a csalás és ámtás politikáját üzi Afrikában és hazug érdekekért viszi vérméregre a francia katonákat. Eddig 57 halottja és 217 súlyos sebesültje van a francia nemzetnek, holott nincs igazi érdeke a nemzetnek abban, hogy Marokkóban megmarad-e a mai szultán, vagy leszorítja őt trónjáról a testvéröccse. A kemény támadásra a kormányelnök dadogva válaszolt; védekezett, hogy nem akar hódítani Afrikában, csak a békét akarja helyreállítani, hogy az európaiak közbiztonságát visszaállítsa, azután minden elfoglalt pontot vissza fog adni az illetékes arab hatóságoknak. Kalandokba nem bocsátkozhatik, mert nincs elég hadi ereje. A kamara végül mégis bizalmat szavazott a kormánynak, de kikötötte, hogy a marokkói bonyodalmat legkésőbb husvétig fejezze be a kormány. Ez ugyan nem egészen Clemenceautól függ, hanem szavak van abban a marokkói araboknak is, kik mindig inkább gyűlölik az európaikat és a mai szultánt is azért akarják letaszítani trónjáról, mert a francziákkal cimborál.

Pártharcok Szerbiában.

A szerb haladó-párt egyik vezető embere Pavlovics Milorád, ki Belgrádnak leggazdagabb kereskedője, is. Ezt az embert kedden éjjel vasra verette és fogságba hurczoltatta a kormány, azzal vádolván, hogy fon-

tos ak
minisz
a tolv
bérelt
kompr

Az
varják
Majd
terelnő
gyanu
csatlak
része
nek hi
készen
tén vé
nak. A
ták el,
vert és

A m
is for
mére
kik éj

A jé
biztos
és ma
válasz

Az
hivta
kikkel
a dum
jellegé
tüllett
semmi
jogaib
adókiv
kevesb
nácsko
teljes
szeti
ajánlot
hogy C
sege
haderó
nem
szolgá
dalmár
ellen
perzsa
sére,
jelenti
dozott
resve-
két me

tos aktákat lopatott el a hadügyi minisztériumból. Utóbb kiderült, hogy a tolvajt és a tanukot a kormány bérelte föl csak hogy Pavlovicsot kompromittálhassa.

Portugál események.

Az ország nyugalma folyton zavargják az összeesküvésről való hírek. Majd a király ellen, majd a miniszterelnök élete ellen törnek és erős a gyanu, hogy rendőrök és katonák is csatlakoznak a felforgatókhoz. Más része a hadseregnek és tengerészetnek hív a királyhoz és állandóan készenlétben van, hogy szükség esetén védelmére keljen a királyi háznak. A hadihajókat sok szénnel látják el, a rendőség pedig új fegyvert és sok töltest kapott.

A mozgalom éle az újságok ellen is fordul. A szerkesztőségek védelmére sok polgár önként vállalkozik, kik éjjente őrzik a nyomdákat.

A jelenlegi kormány minden uton biztosítani akarja a közszabadságot és márczius végére kiíratta az új választásokat is.

Orosz dolgok.

Az orosz kormány tanácskozásra hívta össze „az igaz hazafiakat,” kikkel azt vitatja meg, mikép lehetne a dumát megfosztani országgyűlési jellegétől és tanácskozó nemzeti testületté változtatni, miután a császár semmit sem akar feladni abszolút jogaiból, nem enged tárgyalni az adókievetés és szedés dolgáról, annál kevésbé a katonai dolgok felől. A tanácskozáson a kormány és a bizottság teljes egyetértésben van; a tengerészeti költségeket nyomban fel is ajánlották a császárnak és kimondották, hogy Oroszországnak feltétlenül szüksége van erős szárazföldi és vízi haderejre. A csári palotában majdnem minden napon letartóztatnak szolgákat, kikről kisért, hogy forradalmárok és részesei a csári család ellen való összeesküvésnek. — A perzsa-török határvillongás élesítésére, mint pétervári magántávirat jelenti, újabban hat millió rubelt áldozott az orosz kormány, mert keresve-keresik az alkalmat, hogy a két mohamedán nemzet közt fegy-

veres összeütközést okozhassanak, mikor aztán a csári birodalom egyiket is, másikat is megsarczolhatja. A török követ már el is hagyta állomáshelyét Pétervárot, s az orosz követ is Konstantinápolyt.

A lengyelek ellen.

A porosz urakházának lengyel bizottsága lényegesen enyhítette a kormány lengyelülködő javaslatát és bár a kancellár dühösen kikelt az enyhítés miatt, mégis 18 szavazattal 5 ellenében végrehajtották a törléseket. Ha ilyen formában lesz a javaslatból törvény, akkor a lengyelek nem fognak háborgatást szenvedni birtokaikban, holott a kancellár ezt akarta.

Mandzsuoorszag sorsa.

Japán, mely az orosz-japán békekötés folytán most a fenhatóságot gyakorolja ezen ázsiai nagy darab földön, itt is azt a politikát követi, mint az anyaországban, azaz kiszorítja mindenhonnan az idegeneket. Az északamerikai Egyesült-Államok most tiltakozó jegyzéket küldenek körben a nagyhatalmakhoz, hogy Japán megintse. Ugyanazon idő alatt az amerikai hajóraj átvitorlázik a Csendes-Oceánra és készenlétben áll San-Franciskóban. Rozewelt elnök javaslatot terjeszt a kongresszus elé, hogy gyarapítsák az amerikai flottát legalább is akkora erőre, minővel a japán tengerészet rendelkezik.

Gazdasági válság Japánban.

A japán-orosz háború sok átkot zudított Európa kisebb országaira a mérhetlen drágasággal, ami nyomában járt. De maga Japánország is megsínylette a győzelmes hadjáratot és sínyli most is. Például csak az utolsó héten is tizenhét japán nagy cég lett fizetéseképtelen és három tekintélyes bank bukott meg. A válság még nem jegezesedett ki végkép, mindennap újabb meglepetéstől fél a japán kereskedelem és közgazdaság. A nép ki van merülve a súlyos adók miatt és a boltok vásárlók nélkül tátonganak üresen hétről-hétre. Az iparosnak nincs megrendelője, az építkezés szünetel, a vígság elveszett a csereszvirág szép országából.

KEDVDERITŐ.

Való igaz. — Miért van a birka nyakába kolomp kötve? — Azért van odakötve, hogy el ne veszítse.

Az ő felfogása. *Védőügyvéd:* „No, felmentették, de beszéltem is magáért, mintha a fiam lett volna!” — *Vádlott:* „Hát az is olyan gazember?”

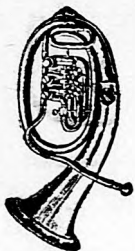
A boltban. Azt hangsúlyozza a menyecske, hogy csakis a legeslegújabb divatu szövetből adjon neki a kereskedő; feleli amaz, hogy akarva se adhatna neki mást, mert ő csak ilyet tart boltjában. Azzal eléje tesz egy szép világos kéket. „Aztán nem fogja ezt a nap kiszívni?” — Kérdi bizalmatlankodva a vevő; mire a boltos dühbe gurul és tüzzel vágja vissza: „Nem fogja, már hogy is fogná? Két éve fekszik a kirakatban és meg se látszik rajt... mért színá ezentul?”

A bátor Kohn. Oktatóskor kérdi a hadnagy: „Mit csinálna maga, infanterist Kohn, ha csata közben ez a kiáltás volna hallható: Önkéntesek előre!” — „Helyet csinálnék hadnagy ur, hogy az önkéntesek előre léphessenek!”

Barátságból. „Mit, száz koronát fizetett az ujjának operálásáért annak a tanárnak? Na tudja, én annyitért az egész karját is levágtam volna!”

Erős kritika. „Szerkesztő ur, ugye a versem kicsit hosszúra sikerült?” — „Hosszunak hosszú, de sehogyse sikerült!”

Zsindely a háztetőn. Annuska kérelmi öregapját, hogy csukja be a szemét. „De miért?” — Kérde az álmodó. — „Mert anyuska tegnap azt mondta, hogy mig te a szemed nyitva tartod, addig mi nem jutunk semmi jóhoz.”

Első magyar villamos erőre berendezett hangszergyár

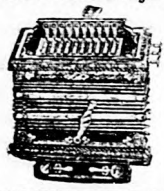
a m. k. honvédség, a közöshadsereg, m. k. zeneakadémia, színházak, művészek stb. szállítója.

Raktár: II. Lánchíd-u. 4. BUDAPEST Gyár: II. Ontóház-u 2.

LEGNAGYOBB GYÁR ES RAKTÁR. Ajánlja saját gyárában készült elismert legkiválóbb minőségű vonós-, fuvó- és ütőhangszereit. Teljes zenekarok felszerelése előnyös feltételek mellett, a legjutányosabb árban szállítatik. — HARMONIKÁK legjobb erős, elpusztíthatatlan és különleges acéllhangokkal — TÁROGATO saját találmány, iskolával 35 frttól feljebb.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Kivitel nagyban és kicsinyben.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

B. L. Zsigárdpuszta. Téves felfogás. Az első sorozáson okvetlen meg kell lennie, mert a bizottság látni akarja, hogy abban a testi fogyatkozásban szenved. Csak betegség esetén maradhat el, de azt az utóállításon orvosi bizonyítvánnyal kell igazolnia. — **D. F.** Márókföld. Utlevel nélkül megjárhatja. Elkölti pénzt s végezetül kényszerűen hazaküldi. — **L. András.** Abádszalók. Ez az iskolaszék gondja. Annak kell a vallás és közoktatásügyi miniszterhez folyamodni, a fizetés kiegészítése iránt. Huzás márczius 15-én lesz. — **E. A.** Szentkirály. Kár Pestre fíradnia állásért. Csak szaporítási munkanélkülek nagy számát. Tanult iparosok is százával setálnak. — **K. K. Mike.** Már egyszer megirtuk levelben a kívánt címeteket, ennél többet mi sem tudunk. — **B. J.** Lupény. Erre a címre írjon: Schottola Ernő, Budapest VI., Andrássy-ut 2. — **ifj. M. J.** Síkator. Biztos sikerre ne számítson; nem ismerjük, tehát nem is ajánljuk. — **H. P.** Püspökszenterzsébet. Polónyi Géza nem huz nyugdíjat rövid minisztersége után. Legalább három évet kellett volna betöltenie állásában, hogy nyugdíjat kapjon. — **Berki.** A beküldött költemény nem üti meg a mi mértékünket. — **D. N.** Lajtaufalu. Erdőőrök nem fizetnek szolgálati fegyverük után adót. — **Cs. M.** Szarvasdi puszta. Most már rendesen kapja. Eligazítottuk a posta baját. — **Z. K.** Izsza. Nagyon szívesen elhiszük. Az ügyet rendbe hoztuk. — **Sorsjegyekről** a jövő heti számban adunk felvilágosítást. — **N. F.** Nógrádpatak. Versét némi simítással közölni fogjuk.

KÖZGAZDASÁG.

Árúszállítás a Dunán. A Dunagőzhajózási Társaság jelenti, hogy hétfőtől kezdve a Duna, Tisza, Béga, Dráva és Száva, valamint a Fekete-tenger és a Levante valamennyi álmomásán az árufelvétel megkezdődött, miután a hajózás immár mindenütt akadálytalan.

Kamatlábak csökkentése. A német birodalmi bank hatról öt és fél százalékra, az angol bank négyről három és fé százalékra, a brüsszeli belga nemzeti bank négy és félről négy százalékra csökkentették a hivatalos kamatot.

Dohánytermelők értekezése. Debreczenben vasárnap mintegy 200 dohánytermelő gazda gyűlésre jött össze, kik közül 5000 hold dohánytermő földet képviseltek. Elhatározták, hogy küldöttség keresse föl a pénzügyminisztert, kitől a dohányárak fölemelését kérik, valamint ama szabálytalanságok megszüntetését, miket a dohánybevéltáskor a hatósági közegek elkövetnek.

A tűzifa drágasága. A földmívelési miniszter jövő télre szaporítani fogja a kincstári faraktárakat és kisebb adagokban is árultat tűzifát azokból a polgárok számára, mert városainkban iszonyu súlyos gondot okoz a tűzifa drágasága.

Gümőkóros tehének kiirtása. Darányi Ignác: földmívelésügyi miniszter elhatározta, hogy a gümőkóros teheneket fokról-fokra kiirtatja, mert ezeknek a teje nagyban veszélyezteti a közegészséget. A miniszter azonban számol azokkal a nehézségekkel, a melyek az egész országra kiterjedő ilyen művelettel járnak, egyelőre csak egyes vidékeken és városokban rendelte el az irtást. Ezek közé tartoznak: Abauj-Torna, Hajdu, Kolozs, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Pozsony, Kolozsvár, Versecz és Temesvár városok. Arra való tekintettel, hogy a tüdőgümőkór föllismerése nagyobb praktikus jártasságot és tapasztalatot igényel, a főváros területén a tög-

gümőkóros tehének irtásával a kerületi m. kir. állatorvost bízta meg. Kéri a hatóságot leiratában, hogy a szakközégeit ebben a munkájukban lehetőleg támogassák. Megemlíti a miniszter, hogy a kiirtott állat tulajdonosa, az állat teljes értékének megfelelő kárpótlást fog kapni.

Dobry Ant. motor- és gépgyárainak magyarországi kizárólagos képviselőinek, Kovács Mihály és Társa budapesti cégének mai hirdetését ajánljuk olvasóink szíves figyelmébe. A Dobry-féle motorgyárak a legrégebbek e téren, mert 1854. óta állanak fenn és így gépeik a sok évi tapasztalatok alapján a legtekélyesebbek.

Budapesti piaczi árak.

Liszt. Nullás 19.70, egyes 19.50, kettes 19.30, hármás 19.—, négyes 18.80, ötös 18.40, hatos 18.—, hetes 17.20, nyolczas 12.50, F. 7.—, G. 7.20.

Buza átlag 5 fillérrel leszállott.

Minőség	kilos	Ára 100 kgr.
Tiszvidéki	74	22.50 — 22.—
"	77	22.90 — 23.30
"	80	23.25 — 23.50
Pestvidéki	75	22.20 — 22.70
"	76	22.65 — 23.05
"	77	22.85 — 23.25
"	78	22.95 — 23.35
"	79	22.70 — 23.10
Bánsági	75	22.70 — 23.10
"	76	22.95 — 23.40
"	77	23.10 — 23.50
Bácskai	75	27.90 — 23.30
"	76	23.10 — 23.50
"	77	23.20 — 23.55
Fejérmegyei	76	22.80 — 24.10
"	79	22.90 — 24.65
Rozs I. rendű	22	20.20
" középrend.	19	20.—
Árpa takarm. I.	15	15.40
" II.	15	15.20
Köles	—	—
Zab I. rendű	16	16.40
" II.	15	16.—
Tengeri (belföldi)	13	13.65
Repcze nem került piacra e héten.		
Disznózsir 100 kg	139 K.	szalonna 1.05 és 1.18 korona közt

Szőlő-
oltványokat

szállít, fajtisztaságért jótálva legdúsabb

választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep

tulajdonos: **Caspari Frigyes**

Medgyes 17. sz. (Nagyküküllő megye).

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, emel fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhetsz magának fenti szőlőtelep feltevélen megbízhatóságáról.

FISCHER és TSA NAGYENYED
FA- és SZŐLŐISKOLÁK

150.000 Gyümölcsfa csemete
1.000.000 Gyümölcsfa-alany.
1.000.000 Elő sövény csemete
sétányfák, diszcserejek, tülevelű-
fák, rózsák stb.

1.000.000 szőlőoltvány. Euro-
pai és amerikai sima és gyö-
keres vessző.
Különlegesség: Csemegeszőlő-
oltványok.

120
kat hold
mivelési
terület

30.000
Kiváló szép
besztercei és boszniai
szilvafa csemete.

Árjegyzék
ingyen.

„Szőlősgazdák könyve”

melegen ajántható szőlőbirtokosoknak és munkásoknak
Ára 1 korona, mely összegnek előre való beküldése ese-
tén bérmentve küldi meg lapunk kiadóhivatala

Tapasztalataim, melyeket több évi működésem alatt bécsi, német és belgiumi gyógyszerárakban szereztem, arra indítottak, hogy a **Dr. Kvapil** orvosi utasítása szerint összeállított

Kárpáti egészségi labdacsokat

(malaczkai labdacsokat)

torgalomba hoztam, melyek eldugulás, nyálkásedés, étvágyhiány, gyomorhaj, felfúvódások, szedülés, fejfájás, váltóláz, aranyér, börkütsések, köszvény, vízkór és vesebajok ellen a legfényesebb sikerrel alkalmazhatók. Szétküldési főraktár:

FRIEDRICH JÁNOS gyógyszerháza MALACZKÁN

(Pozsonymegye.)

Raktár Budapest: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerháza. Király-utca 12.

1 skatulya ára **21 kr. = 42 fillér**, egy tekercs 6 skatulyával **1 frt 5 kr. = 2 K 10 fill.** Ha a labdacsokat árához **20 kr. = 40 fillér** mellékeltek, akkor a megrendelt mennyiség az egész birodalomba bárhová bérmentve küldetik.

Védjegy.

Figyelmeztetés!

Csak akkor valódi, ha minden használati utasítás a melletti védjeggyel van ellátva és minden doboz födelén a készítőnek egész czime látható. Minden más efféle labdacsokat, mint nem valódiak visszautasítandók.

Számtalan elismerő- és hálaanyagot, melyek közül néhányat itt felsorolok:

Tek. Fridrich János gyógyszerész urnak Malaczkán. Bátorkodom uraságodhoz fordulni, miszerint sziveskedjék kárpáti egészségi labdacsokból 2 tekercsrel küldeni. A mi engem illet, én már több év óta használom ezeket s nálam kitűnően beváltak, úgy hogy nyugodt lelkiismerettel másoknak is ajánlhattam, a kinnél szintén igen jónak bizonyultak. Azért kérem sziveskedjék csak minél előbb fenti mennyiséget megküldeni. Teljes tisztelettel vagyok kiváló szolgája Nagy-Enyed, 1907. III/1.

Özv. Hening Gyulané, közkórházban.

Tekintetes gyógyszerész ur! Fogadja soraimban legőszintébb köszönetem nagyérdemű találmányáért, mert csakis ezen kiváló kárpáti labdacsoainak köszönhetem, hogy egészségem újra helyreállt. Az Ur Isten éltesse ezért soká. Mint hogy mindig akarom, hogy ezen labdacsokat a házamban legyenek, kérek ismét 1 tekercset belőlük, utánvétellel küldeni.

Bekes, 1907. IV/4. u. p. Szerencs. Kiváló tisztelettel Király László cipész

Tekintetes gyógyszerész ur! Az ön által küldött és készített kárpáti egészségi labdacsokat gyomorhajomból teljesen kigyógyítottak s fejfájásom is elmúlt. Most ismét fejnyílásaim vannak s azért kérek ismét két tekercs kárpáti labdacsokat utánvétellel, mert bízom benne, hogy fejfájásomat ismét be fogják szüntetni, mint azelőtt. A Kossuth Lajos Istene tartsa meg a gyógyszerész urat még sokáig a szenvedő magyar népnek és ezzel maradok Szlatina, u. p. Dézna, (Arad m.) 1907. X/6. Kiváló tisztelettel Leboh ános.

Igen tisztelt gyógyszerész ur! Sziveskedjék minél előbb 6 tekercs kárpáti labdacsokat küldeni, mert már elfogyott. Nagyon dicsérik nálunk a faluban, mert igen jó hatásuaknak bizonyultak még a legavultabb gyomorhajoknál is.

Tacz, 1907. március 12. (Fejér m.) Kiváló tisztelettel Nemes István cipész.

Tekintetes gyógyszerész ur! Kérem küldjön czimemre postautárvét mellett, kitűnően bevált kárpáti egészségi labdacsokból 4 tekercset. Miskolc, 1907. április 1. (Borsod m.) Kiváló tisztelettel Betnár Róbert, városi állatorvos.

Tisztelt gyógyszerész ur! Sziveskedjék kérem utánvét mellett ismét czimemre 1 tekercset kárpáti labdacsokból küldeni. A múlt évi becses küldeménye igen jó hatásuak bizonyultak gyomorhajom ellen, úgy, hogy azt bárkinek legmelegebben ajánlhatom.

Uzon, 1907. III/11. (Háromszék m.) Maradok kitűnő tisztelettel

Barti János, földbirtokos.

Tek. Fridrich János gyógyszerész urnak Malaczkán. Kérem sziveskedjék a kitűnő, fejfájást megszüntető s gyomortisztító kárpáti egészségi labdacsokból 2 tekercsrel küldeni. Csak kérem mielőbb, mert nem nélkülözhetem őket. Lelesz, 1906. VI/18. (Zemplén m.) Kiváló tisztelettel Gyapay Mária tanító.

Tek. Fridrich János gyógyszerész urnak Malaczkán. Igen tisztelt gyógyszerész ur! Kárpáti labdacsocai meg dr. Hager-fele hurutlabdacsoai igen kitűnő hatásuaknak bizonyultak, a miért is ismét kérek nekem 1 tekercs kárpáti s 2 skatulya dr. Hager-fele hurutlabdacsokat küldeni.

Neszmély, 1907. II/18. Nagy-u. 170. (Komárom m.) Szivélyes tisztelettel Kátai József, birtokos.

Tekintetes gyógyszerész ur! Jelen megrendelésem alkalmával ujjal azzal kezdem, kárpáti egészségi labdacsoainak a világon párja nincs. Hogy nálam mennyire nélkülözhetetlen azt csak akkor látom, midőn elfogy. Most is már elfogyott a legutóbbi rendelés. Sziveskedjék postafordultával ismét 1 tekercset utánvétellel küldeni.

Dad, 1907. március 21. (Komárom m.) Hálas tisztelettel Tóth Lajos, ev. ref. tanító.

Igen tisztelt gyógyszerész ur! Tisztelettel kérem legyen utánvét mellett czimemre 6 tekercs kárpáti labdacsokat küldeni. Ezen labdacsokat már sok éven keresztül veszem, s hatásukkal mindenkor teljesen meg voltam elégedve, azért is kérem a Mindenhátót, hogy gyógyszerész urat még sokáig tartsa fenn a szegény betegeknek s ezzel maradok szivélyes üdvözléssel legalázatosabb szolgája Muraszombat, 1907. február 23.

(Vas m.) Téth Antal, th. utbiztos.

Tek. Fridrich János gyógyszerész urnak Malaczkán. Alázatos tisztelettel bátorkodom a tekintetes gyógyszerész urnak becses tudomására juttatni, miszerint március havában rendelt kárpáti-féle egészségi labdacsokat felhasználván és hála Istennek fejfájásom megszűnt, étvágyat kaptam, de még pedig kitűnő, a miért is mély tisztelettel és hálás köszönetemet a tekintetes gyógyszerész urnakinyilvánítom. Mások is megkértek, hogy rendeljek kárpáti-féle labdacsokat és kérek is postautárvét mellett 5 tekercsrel azaz 30 piczi skatulyával. Maradok t. tisztelettel ifj. Stáncz Juón Gdrlopán földbirtokos, Kimpulunyág, 1907. 18./V. u. Lupény. (Hunyad m.)

Tek. Fridrich János gyógyszerész urnak Malaczkán. Kérek a mellékelt összeg fejében 6 skatulyát tartalmazó tekercset kitűnő kárpáti egészségi labdacsokból. Baka, 18./VI. 1907. (Pozsony m.) Tisztelettel Flock Jákó plébános.

Tekintetes gyógyszerész ur! Az én gyomor bajomnak egyedüli enyhítője, a helyb. fótanító ur által feltalált kitűnő „Kárpáti Labdacso”. Aldom Tóth L. tanító urat és leginkább áldom Önt, hogy velem megismertette, illetve megtalálta a szenvedő emberiség számára e kitűnő szert. Kérek posta fordultával 1 tekercs „Kárpáti egészségi labdacsokat” utánvétellel. Ezután állandóan fogom használni.

Dad, (omárom m.) 1907. X/15. Kiváló tisztelettel Özv. Vörös Sándorné

Tek. Fridrich János gyógyszerész urnak Malaczkán. Kérem 2 tekercset kárpáti labdacsokból elküldeni. Nagyon jók s igen örömet használom s mondhatom, nélkülök nagyon könnyen pörüljárhatnék, mert aranyérben szenvedek s azok nagyon jót tesznek e bajnál. Nagy-Sziklás, 1907. 23./VI. u. p. Tr. Teplicz. Kiváló tisztelettel Szuló György tanító.

Tekintetes gyógyszerész ur! Kérem sziveskedjék igen tisztelt gyógyszerész ur minél előbb 1 tekercs kárpáti labdacsokat küldeni, melynek hatása kitűnő s a mely nélkülözhetetlen szer egészségem helyreállításában. Csak kérem minél előbb. Letenye, 1907. április 14.

Kiváló tisztelettel Zdelár József, járásbíróági hivatalnok.

A legf. alkalmasabb s legreg. új t. uszemex biztosan a legprövidebb idő alatt elmúlnak a Friedrich János-féle elhvelytől. 3 üveg ára esomagolással s postaköltséggel együtt 2 kor. Mindennemű izzadást, különösen a lábak s hónalj izzadását megszünteti a Friedrich János-féle izzadási e leni par. 3 doboz ára, esomagolással s postaköltséggel együtt 4 kor.

A valódi Kállai-féle „GLÓRIA“
benzinmotorok és motoreséplők

a legjobbak. Aki tehát teljes jótállás mellett 3-5 évig terjedő részletbiztosítást megfizet, jó és olcsó motort akar vásárolni, ügyeljen a pontos címre és kérjen ezen szakértő cégétől ingyen képes árjegyzéket.

KÁLLAI MOTORTELEPE BUDAPEST,
NAGYMEZŐ-UTCZA 43.
Hol használt járgányos s gőzeséplőkészletek cserébe is vétetnek

INGYEN!

és bérmentve küldöm szőlőoltvány és vesszőkről árjegyzékemet, mely minden szőlő és kert tulajdonosnak nélkülözhetetlen tudni valót tartalmaz.

Az árak meglepő olcsók.
Számos elismerő levél igazolja oltvány és vessző anyagom jóságát.

Delawarét okvetlen rendeljen, mert ezen fajt nem kell, sem oltani, sem permetezni.

SZÜCS SÁNDOR FIA szőlőtelepe
:: **BIHARDIÓSZEG.** ::

Drótkerítés
legolesőbb

Arjegyzék díjmentesen!

Stadler Mihály
kerítésgyáránál
BUDAPEST, VI., Váci-körút 41j.

Kedvező alkalom!
6 koronáért
küldök 4 és fél kiló (kb. 50 drb.) kevéssé megsérült finom, enyhe pipere szappant rózsza, liliomtej, orgona, ibolya, rezeda, jázmin és gyöngyvirágból szépen összeválogatva. — A pénz előzetes megküldése esetén vagy utánvétellel küldi:

Auffenberg József
BUDAPEST,
VIII., Bezerédi-utca 3.

KÉRJE INGYEN

és bérmentve nagy képes magyar főárjegyzékemet 3000-nél több ábrával minden nemű nikkelt, ezüst- és aranyórakról, valamint minden nemű szolid arany és ezüst-árakról, hangszerekről, aczélt és bőrárakról stb. eredeti gyári árban.

Nikkel remontoir óra	—	—	K 3.—
System Roskopi patent óra	—	—	K 4.—
Svájci eredeti system Rosk. pat.	—	—	K 5.—
Bejegyz. Sas Rosk. nikk. rem. óra	—	—	K 7.—
Ezüst rem. óra „Glória“ művel	—	—	K 8.40
Ezüst rem. óra dupla fedéllel	—	—	K 12.50
Orosz tula nikk. cylinder rem. óra „Luna“ művel	—	—	K 10.50
Kakukóra 8.50. Konyhaóra	—	—	K 3.—
Ébresztőóra	—	—	K 2.90
Feketeerdei óra	—	—	K 2.80

Minden óráért 3 évi írásbeli jótállás. — Kockázat kizárva! Becserelés megengedve, vagy a pénz vissza!

— **Első órágyár** —

KONRÁD JÁNOS BRÜXBEN cs. és kir. udvari szállító
Brüx, 863. sz. (Csehország.)

Szőlő-
oltványok kétéves gyökérrel hiányok pótlására és telepítésre, sima oltványok, nemes vesszők, ültetésre és párosításához legjobbfajokban **Hegyi bor** kitünő minőségben kapható

SZÉKELY A. JÓZSEF,
Gyöngyös

BÁMULATOSAN OLCSÓ KERÍTÉSEK

HAIDEKKER SÁNDOR
Budapest, VIII., Ullői-ut 48/18. sz.
kizárólagos gyártója a világ-szabadalmazott „HUNGÁRIA” DRÓTFONATOKNAK
melyek előnyeiknél fogva felülmúlnak minden másfajta kerítést. — Állandóan készletben. — Kiszolgálás azonnal, figyelemmel és pontosan.
„Hungária” drótfonatok négyzetmétere 30 fillértől feljebb.
Díjmentes árjegyzékért forduljon fenti ozimhez.

Pálmai Szt. Antal
Lapja 1907-iki
9-ik évfolyamához szintén fogunk készíttetni

hekötési táblát
mely teljesen hasonló lesz az előző években készült táblákhoz.

Megrendelést
kér a kiadóhivatal.
A táblák 3-4 hét alatt készülnek el kék angol vászonból, aranydombor képpel és írással
Ára 1.20 kor.

Kettős elektromágneses kereszt
gyógyít és felüdít kezeség mellett.
Telefon 45-22

E készülék gyógyít és segít fejfájás, migrén, neuralgia, vértóbulás, székör, szédülés, a fülzúgás, R. B. 86967. sz. a testben s míg egyfelől szinte bámulatos hatással előnye az, hogy nemcsak időről időre, de állandóan jótékony villamos áramot áradoztat szét a világra minden részéről hálisan emlékeznek meg találmányomról, mindenkor mindenki által megtekinthető.

Ahol már minden hasztalan volt, kérem tessék a készülékemet megpróbálni.

Oly betegségek ellen való melyek 15 évnél nem hosszabbak.
Csak gyermekeknek s igen érzékeny nőknek való.
Központi eladási és szétküldési hely a bel- és külföld részére
Müller Alhert, Budapest, V/5., Vadász-utca 34.

Benzin-, nyersolaj- és szivógáz-
motorok

Motoros eséplő készletek.
A legjobb gépek. — A legolesőbb üzem. — Kedvező fizetési feltételek.
Tessék árjegyzéket kérni: ingyen küldjük.

DOBRY ANT. országi kizárólagos képviselése.
Kovács Mihály és Társa
Budapest, V., Hold-utca 23.